

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ โดยนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เนื่องจาก

ผลการทดสอบใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า

1. คะแนนเฉลี่ยจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดสอบใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คะแนนเฉลี่ยจากผลการวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้ เพราะว่า แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ศึกษาวิธีการสร้างตามกระบวนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสารหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วงชั้นที่ 4 5 สาระ สาระที่ 1: การอ่าน สาระที่ 2: การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดระยอง ศึกษาเอกสารการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

กำหนดโครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ เรียงลำดับเรื่องราวก่อนหลัง แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วยย่อย จากนั้นดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนในการใช้ภาษา ความครอบคลุม และถูกต้องเหมาะสมของสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล แล้วนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนำไปทดลองใช้ก่อน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ก่อนนำไปใช้จริงจึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ ส่วนสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยองที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดระยอง เนื้อหาการเรียนรู้ได้เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และมีความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจ เมื่อตอบคำถาม

ได้ถูกต้องด้วยตัวเอง นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดีและวรรณกรรมไปพร้อม ๆ กันด้วย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้พิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแผนทั้ง 10 แผน และในแต่ละแผน ประกอบด้วย 6 ด้าน คือสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้/ สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล ปรากฏว่า ทุกด้านมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านสาระสำคัญมีค่าระดับความเที่ยงตรงเท่ากับ .93 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ .94 ด้านเนื้อหาสาระ .93 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน .93 ด้านสื่อ และแหล่งเรียนรู้ .93 ด้านการประเมินผล .96 โดยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยทุกแผน เท่ากับ 4.71 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ทั้ง 10 แผน เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้สอนได้

2. ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้

2.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1.1 ด้านเนื้อหา ด้านเนื้อหาการเรียนของหน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดระยอง สถานที่สำคัญ ศิลปวัฒนธรรม และการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

2.1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ศึกษาใบความรู้ ศึกษาเอกสารสถานที่ และการปฏิบัติจริง โดยเน้นทักษะกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการปฏิบัติ และกระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 114 - 123) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมหรือวิธีการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน เช่น เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาบรรยาย ให้ผู้เรียนออกไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ให้ผู้เรียนออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น และควรจะมีกิจกรรมที่หลากหลาย และเน้นทักษะกระบวนการด้วย

2.1.3 ด้านแหล่งเรียนรู้/สื่อการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้มัลกเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เลือกแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาเหมาะสมกับวัย ประสบการณ์ของผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เช่น สื่อที่เป็นจริง รูปภาพ สถานที่ประกอบการ วิทยากรท้องถิ่น เป็นต้น เป็นสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น

2.1.4 ด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้มัลกเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ทำการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และครอบคลุมถึงสมรรถภาพด้านความรู้ ความสามารถ การปฏิบัติและพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ของผู้เรียนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

2.2 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้มัลกเทศก์ท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ หลังการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีเนื้อหาสอดคล้องเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น เป็นการเรียนรู้เรื่องใกล้ตัว สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่และมีความต่อเนื่อง นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความตั้งใจ ไม่เบื่อหน่าย ซึ่งลักษณะของกิจกรรมก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน นำมาซึ่งความสามัคคี เห็นองครวมของความรู้มากขึ้น และจากความรู้ที่ได้รับ ทำให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญของการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เห็นคุณค่าในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และปรับปรุงแก้ไขในการจัดทำพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือระหว่าง ครู นักเรียน และผู้บริหารทุกฝ่าย มีการประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องจะทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยองควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกระดับชั้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั่วถึงกัน

3. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยองควรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และความต้องการของชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น ชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพ และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน เพื่อนำประสบการณ์นั้นมาพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำแผนการจัดการเรียนรู้มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยองไปใช้

1. ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ครูหรือผู้ให้แผนการจัดการเรียนรู้ควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

2. ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องมีการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

3. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยอง สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพมัธยมศึกษา หรือ ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตที่แท้จริงของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาต่อไป

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีการดำเนินการในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ในรูปแบบของการบูรณาการควรปฏิบัติร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียนเพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

3. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยองควรดำเนินการแบบต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้มัธยมศึกษาท้องถิ่นแผ่นดินระยอง ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นแนวคิดในการจัดสร้างเป็นสาระท้องถิ่นเพื่อเป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรอันล้ำค่าให้คงอยู่กับท้องถิ่นต่อไป